

Het grote publiek

U herkent het vast wel. Je leest of hoort iets, bent het er niet helemaal mee eens en je blijft maar zoeken naar een oplossing waar je vrede mee hebt. Tot dat moment blijft het door je hoofd spoken. Neem louter het artikel van de Stuurgroep Bedrijfsraad 2000 'Het roer moet om' in Bijen 10(9): 238-240 (2001). De samenstellers van het rapport beschouwen de huidige imkerij; constateren ledenverlies, zetten dit af tegen de groeiende steun van het grote publiek voor organisaties die onbaatzuchtig opkomen voor de natuur en komen tot de slotsom dat het mogelijk moet zijn om langs dezelfde weg te komen tot een bloeiende bijenteeltorganisatie.

14 Alle bestaande activiteiten in de bijenhouderij komen onder ene paraplu met als speerpunt de natuurwaarde verbonden met het aanwezig zijn van bijen. Door de succesformule van andere natuurorganisaties over te nemen hoopt de stuurgroep een graantje mee te pikken van de bestaande interesse bij het grote publiek voor de natuur. Mijn eerste commentaar heeft u in deze rubriek van december kunnen lezen. Maar nogmaals, het liet me niet los en voor mijn gevoel is er meer aan de hand.

Hoe verhoudt de interesse van het grote publiek zich tot de portemonnee? Laten we elkaar niets wijs maken. Zodra het ons financieel slechter gaat en er moet worden beknipt, dan verdwijnen als eerste de 'zachte' uitgaven. Het hemd is nog steeds nader dan de rok en daar verandert ook de euro niets aan. Wat mij verder opvalt is dat de Stuurgroep nogal worstelt met het economisch belang en het beroepsmatige van de bijenteelt. Een paar voorbeelden.

'In onze moderne economie is het imkeren een uitgestorven beroep.'

'De bijenhouderij is economisch niet interessant'.

'Het vraagt een grote inspanning om als organisatie om te schakelen van een beroepsgerichte organisatie naar een organisatie met een idealistische doelstelling'. (Vraag: beroepgerichte organisatie?)

'De economische waarde van honing speelt nog steeds een rol'.

'De Overheid is niet meer geïnteresseerd in de bijenhouderij, er is geen enkel economisch belang'.

'Ten aanzien van een economisch verantwoorde bijenteelt hebben de huidige organisaties hun leden nauwelijks iets te bieden' en tenslotte: *'De nieuwe organisatie neemt niet alleen het imkerteknische en economische aspect van het imkeren onder haar hoede, maar ook de natuurwaarde.'* Daar wringt volgens mij de schoen.

Bijen, bestuiving, voedselvoorziening

We kunnen de bijenteelt met als speerpunt 'de natuurwaarde' alleen als zodanig presenteren als gelijktijdig wordt aangegeven dat bijenteelt ook betekent het bedrijfsmatig inzetten van volken voor bestuivingsdoeleinden in zowel de open lucht als in tunnels en kassen. Bij de laatste twee activiteiten komen veel bijen om het leven. Triest, maar waar. Het is de tol die moet worden betaald voor een rijke oogst aan vruchten en zaaigoed. Deze noodzakelijke activiteiten moeten niet worden weggemoffeld, ze moeten zonder voorbehoud duidelijk worden genoemd. Voor mijn gevoel gaat de stuurgroep voorbij aan een veel groter belang dat samenhangt met het werk van de miljoenen bijen dan alleen het facet natuurwaarde. Dat belang is onder woorden te brengen als de drie - eenheid:

Bijen, bestuiving, voedselvoorziening

In deze reeks ligt de waarde van alle bijen besloten tot en met de hommels die in het Engels zo kernachtig de naam bumble bees dragen. Maar in deze zin ligt ook besloten de bijdrage die imkers en donateurs leveren door het werk van die bijen mogelijk te maken. Onze vliegende vriendinnen zorgen voor de bestuiving van talloze gewassen en dragen daarmee niet een steentje, maar containers vol bakstenen bij aan de voedselvoorziening van mens en dier. Wereldwijd wel te verstaan. U doet er wat lacherig over, vindt het misschien sterk overdreven? Kijk dan eens om u heen. Buiten hebben vogels misschien nog een paar bessen overgelaten aan cotoneasters of de kamperfoelie en binnen liggen er vast wel een aantal stuks fruit op een schaal. Beide komen niet zomaar aanwaaien! Als we over bijen praten leg dan vooral de nadruk op de voedselvoorziening voor mens en dier. Niet langer zeuren over het ontbreken van overheidssteun voor de bijenteelt. Imkers doppen zelf wel hun boontjes en komen tot sluitende afspraken met tuinders, zaadbedrijven en dergelijke. Een sterk groeiende wereldbevolking zal baat hebben bij de bijenteelt, vooral in de ontwikkelingslanden. Vandaar dat ik zo enthousiast reageerde op het bijenteeltproject in Zimbabwe (Bijen 10(9): 245 (2001)). Onlangs kreeg ik te horen dat er positief was gereageerd op het artikel. Geld voor de afrastering van de boomgaard in aanleg is nu aanwezig en er wordt hard aan gewerkt om het geheel te realiseren. Kleinschalig, inderdaad. Maar het heeft uitstraling en heel belangrijk is dat elke donatie door een overheidsinstantie wordt verdubbeld.

Bijen moeten verkassen

Het probleem op 'Schier' heet opgelost. Dat geldt niet voor de bijen van de vereniging Haarlemmermeer. De voorgeschiedenis. De vereniging zocht een standplaats voor de bijen van de leden. Op voorstel van de gemeente Haarlemmermeer is op een landelijke plek ruimte beschikbaar gesteld voor het inrichten van een bijenpark. Het was weliswaar in strijd met het bestemmingsplan maar de imkervereniging kreeg de toezegging dat dit later zou worden recht gezet. Inmiddels is het bijenpark omringd door oprukkende nieuwbouw en u begrijpt het al, de bewoners klagen over bijenpoep. Pogingen om het bijenpark alsnog te legaliseren stuitten op veel bezwaar van de omringende bewoners en de gemeente stopte de legalisatieprocedure.

Natuurlijk zijn namens de imkervereniging bezwaarschriften ingediend tegen het stopzetten van de procedure en de zaak sleepte zich voort. De Haarlemse bestuursrechter is het gehakketak zat en heeft beslist dat voor 1 februari 2002 de bijen moeten zijn verdwenen van de huidige locatie. Alleen... een andere plek is nog niet voorhanden. Het inmiddels gebouwde clublokaal is wel legaal. De gemeente Haarlemmermeer is al jaren in gesprek met een grondeigenaar voor een vervangende plek, maar dat heeft tot nu toe geen resultaat opgeleverd.

Foutje

Met Arjen Neve hebben we een man in ons midden die op fenomenale wijze elke bloem op papier voor ons tot leven weet te brengen. Bovendien gaan er inwendig allerlei lampjes flikkeren en belletjes rinkelen als een onverlaat de naam van een plant verhaspelt. Die onverlaat was ik in ons themanummer. Verandert u alstublieft snel de naam van 'het gebakken eiplantje' *Lymnanthus vulgaris* in *Lymnanthus douglassii*. Het is al voorbij middernacht als ik deze bekentenis doe, vandaar nu lekker slapen.

Kristal baken in wespennest?

Hoe bijen hun weg naar huis vinden is nog steeds onderwerp van discussie. Wespen vinden mogelijk de weg naar huis door minikristallen in de cellen van hun nest. Dat melden vier onderzoekers van de Rijksuniversiteit van Groningen en de universiteit van Tel Aviv in Israël.

Zij onderzochten nesten van de oriëntaalse hornaar (*Vespa orientalis*), een wespensoort die voorkomt tussen Turkije en Soedan en drie keer zo groot is als soortgenoten in Nederland. Elke zeshoekige cel van hun nest bleek aan de binnenzijde een ovaal kristal te

bevatten met een diameter van 1/10de millimeter. Analyse wees uit dat de kristallen naar samenstelling verschillen van de rest van het nest. Dat bestaat geheel uit woestijnzand (silicium), terwijl de kristallen ook titaan, ijzer en zuurstof bevatten. De samenstelling van de kristallen komt overeen met het magnetisch mineraal titaanijzer. Deze kristallen zijn echter niet magnetisch.

Hoe wespen zich door de kristallen laten leiden is daarom nog onduidelijk. Wellicht hebben de insecten zelf een magneet aan boord dat op de neutrale kristallen reageert, speculeert dr. Ietse Stokroos van de Afdeling Celbiologie van de Rijksuniversiteit Groningen

Het weer in januari

Over de periode 1971-2000 geldt voor het midden van het land als normaal 52 uren zonneschijn, 67 millimeter neerslag en een gemiddelde maximumtemperatuur van 5,2°C

Januari maanden

Jaar	Zon	Uren	Neerslag (mm)	Max.temp °C
1997	zeer zonnig	(81)	zeer droog (6)	zeer koud (1,6)
1998	zonnig		normaal	zeer zacht (7,3)
1999	zonnig		nat (83)	zeer zacht (7,8)
2000	normaal		normaal	zacht (6,6)
2001	zonnig	(72)	normaal	normaal

Geraadpleegd

Kristal is baken in wespennest, de Volkskrant 9-6-2001
Bijen IJweg moeten in drie maanden verkassen, Haarlems Dagblad

Meewerken op de Floriade?

Wilt u meer weten over
Bee-at-home
op de Floriade
2002?
Wilt u ons helpen als
vrijwilliger?
Neem contact op met de werkgroep: de gebroeders
Hooijman of via E-mail: info@bee-at-home.nl